

### Komentarji

Amerika, kam ploveš? — Adolf se je spet razbesnel

Zadnji terek je bil predsednik Roosevelt star 52 let. To ni nič novega. Vsakdo mu lahko čestitamo. In tudi mi mu želimo še eno leto krepkega zdravja. Novega za Ameriko pa je, da se vršile javne in oficijelne proslave predsednikovega dne. Bilo je okrog 100 takih proslav s patriotskimi programi in slavospevi, ki se so ponavljala v Jugoslaviji, in so se ponavljala v kraljevini. Enako malikovanje se dogaja v Italiji pod Mussolinijem in Nemčiji pod Hitlerjem.

Ali bo Amerika posnemala laž in Evropski in Aziji, ki malikujejo diktatorjem in despotom? To tako, naj grejo ostanki ameriške demokracije kar spat! Roosevelt ni odgovoren za te demokratske bolezni. Odgovorni so demokrati lakajji, ki pozabljajo na dobro tradicijo, ki je predsednikovo javno delo stvar javnosti, njegovo priložnostno življenje pa njegova priložnostna stvar.

Adolf Hitler je ta teden prazno obletnico svoje diktature. Proslavil jo je s tem, da tlesnil s prstom in njegov priložnostni parlament je prišel in padel na trebuh pred njim, obenem je padel pred njim "nemški narod", kolikor je narod zakopal svojo hrbtenico.

Adolf si je naročil posebno določbo za to obletnico in "parlament" mu je poklonil to darilo zlatem krožniku. Vzel si je oblast nad vsemi nemškimi državami, ki so prej imele toliko suverene oblasti.

Za nas je brez pomena, kakšno politično formo ima fašistična Nemčija, ali je zveza držav ena sama država. Zanimivo je, da si Hitler dovolil pompoznosti — uniforme, zastave, kape puškinih čevljev in drugo parafernalijo — kadar izvrši kakšno pomembno. In smešno "zborništvo", da mu prikima za okrasek! Ni samo to. Adolf si ob tej obletnici dovolil tudi svečano proslavo, da nova in združena znamenja okovane pesti Nemčije ne potrebuje več dednega vladarja, temveč si bo izbrala svojega voditelja!

Ves svet, ki ni zadnje leto videl, ve, kako je Nemčija "izvožila" Hitlerja za svojega, od Bošnjakov voditelja. Ni vredno ponavljati dejanj terorizma, barbarizma, da je mogel Adolf s svojo bando oboroženih pcepov ustrahovati "nemški narod" in ga uklenil v najsrabotjšo sužnost modernega veka. Vse bi bilo. Zadnje "volitve" jasno pokazale, kako Nemčija ne "voli", svoje nacijske volitve.

Hitler je velik hinavec. Vse svoje reakcionarne reforme izjavlja s silo, nemško ljudstvo je v silo, v pokorščino s silo, vsamemu nasprotniku s silo vsamemu, vsa Nemčija je ena sama sila kasarna, jetnišnica in mučnica — istočasno pa čveka med svetom, da si je "nemški narod" to izvolil.

Hitler je bolan na možganih, da steriliziran se ne bo, ker je v tistih ki diktira sterilizacijo. Aretacije stavkarjev v New Yorku

New York.—Enajst stavkarjev in osem dijakov je bilo aretiranih, ko so piketirali pred Wolworthovo trgovino.

## MAGNATJE SE NOČEJO POGAJATI Z RUDARJI

Odklonili so ponudbo za priznanje obeh unij na antracitu

Wilkes-Barre, Pa. — (FP) — Tretji teden stavke rudarjev v tem okrožju antracita ni prinesel nobene spremembe. Izjema je mogoče v strahovladi, ki rudarjem ne dovoljuje niti glasnega pogovaranja o umoru nekega 16-letnega fanta po imenu Petra Dobranskija, ki je bil ustreljen na piketni straži.

Operatorji so zopet odklonili ponudbo distriktnega predsednika nove unije Thomasa Maloneyja, ki je rekel, da je pripravljen odpoklicati stavko, če družba priznajo tudi novo unijo zavezno z UMW. Operatorji so na to ponudbo odgovorili, da bodo imeli stike le s staro unijo. Po Maloneyjevem načrtu bi bili ustanovljeni dualni rudniški odbori, rudarji bi pa lahko spadali k tej ali drugi uniji.

Podjetniki tudi pravijo, da je produkcija normalna, kar pa ne odgovarja resnici. Prvič so tudi mnoge unije UMW proglasile "praznik," dokler bo trajala stavka. Ta "praznik" pomeni simpatično stavko. Na drugi strani pa operatorji govore, da imajo večja naročila, katere bodo izgubili, če se rudarji ne vrnejo na delo. Če bi bila produkcija normalna, bi ne moglo biti nobenega govora o izgubi naročil. Družba, ki to pravi, je Glen Alden, največja na antracitu.

Pri premogovniku te družbe v South Wilkes-Barru, kjer je bil ustreljen mladi Peter Dobranski, je bilo aretiranih tudi šest stavkarjev, ki so obtoženi kršitve injunkcije proti piketiranju. Mladenič je bil ubit v nekem navalu s strani policije in vojaštva na pikete.

## Kanadska provinca bo socializirala medicino

Ustanoviti namerava bolniško zavarovanje z zdravniškimi oskrbo

Edmonton, Alberta.—Ta kanadska provinca se pripravlja na socializiranje medicine z bolniškim zavarovanjem vred. Konvenciji United Farmers of Alberta je podgovernor George Hoadley povedal, da bo vlada predložila načrt v prihodnjem zasedanju legislature. Predvidevane sistem državne medicine bo poleg bolnišnic in zdravniške oskrbe vseboval tudi bolezensko zavarovanje. Vse to bo stalo letno okrog deset milijonov. Podgovernor je sugestivno, naj bi v ta namen prispevala država eno tretjino, delodajalec drugo tretjino in zavarovana oseba ali družina pa tretji del.

Da je Alberta prišla do te točke socialnega napredka, je odgovorna vzgojevalna kampanja farmarskih in delavskih organizacij. Alberta je v pretežni večini poljedelska država in so organizirani farmarji najmočnejša politična sila v njej.

V zvezi s tem programom organizacija Združenih farmarjev tudi zahteva, da država dovoli in omogoči informacije o porodni kontroli ter uvede prisilno zdravniško preiskavo ženinov in nevest kot pogoj za dobavo poročnega dovoljenja.

Kaj vse je doletelo nemške kovinarje

Berlin.—Vsak kovinarski delavec v Nemčiji mora podpisati sledečo izjavo, če hoče delo obdržati in se izogniti nacijski represaciji: "Podpisani sem čista plemena, niti kaplje židovske krvi ni v meni ter nisem član nobene tajne organizacije."

## Rooseveltov dolar vreden 59 centov v zlatu

Zlato je pa vredno 35 novih dolarjev unča. Vlada odprta trg za nakup in prodajanje zlata

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt je naznanil v sredo, da je zlata vsebina ameriškega dolarja znižana na 59.06 centov svoje stalne vrednosti. Dolar ima torej malo več ko 59 centov svoje prejšnje veljave. Vrednost zlata v novih dolarjih je pa porasla na \$35 unča; vrednost zlata v starih dolarjih je bila \$20.60 unča.

Zlata kovina je zdaj monopol federalne vlade, katere je v sredo odprla trg za kupovanje in prodajanje zlata, domačega in tujega, po označenih cenah. Ampak oni, ki se skrivajo ameriške zlatnike, naj ne mislijo, da jim bo vlada plačala novo ceno za njihove zlate novce. Za ameriške zlatnike ne velja nova cena.

Nova vrednost dolarja najbrž ne bo stalna za dolgo dobo. Predsednik ima pravico, da vrednost spremeni vsak čas med 50 in 60 centov stare veljave.

Previdnotenje ameriškega dolarja — prvo v sto letih — bo imelo velik efekt na valuto vsega sveta. V teoretičnem smislu je danes vsakdo, ki poseduje kaj zlata za trg, bogatejši, ako vzame novi dolar za merilo bogastva. Zlato Združenih držav, ki ga poseduje vlada za denarno kritje, je v novih dolarjih vredno šest milijard in 700 milijonov. Vse monetarno (denarno) zlato na svetu je vredno nekaj čez dvajset milijard, dočim je bilo v starih dolarjih vredno 12 milijard.

## MacDonald se pridružil Mussoliniju in Hitlerju!

Anglija se strinja z Italijo, namemčija dobi zahtevano "enakopravnost". Mussolini vab na novo konferenco v Rimu

London, 1. febr. — Angleška vlada je sinoči objavila besedilo note, katero je pred kratkim poslala velesilam z namenom, da se razčisti razorožitveno vprašanje. Nota pomeni, da se Anglija strinja z Italijo in priporoča velesilam, naj priznajo Nemčiji njene zahteve za enakopravnost v oboroženju in sklenejo nov sporazum na temelju omenjene enakopravnosti. Sporazum naj velja deset let. Iz besedila je razvidno, da angleška vlada verjame Hitlerju, da je iskren, ko je nedavno izjavil, da se Nemčija odpove vsemu ofenzivnemu orožju, če vse druge velesile store isto.

Rim, 1. febr. — Včeraj je bila objavljena spomenica italijanske vlade, naslovljena velesilam, ki se v jedru glasi, da Italija priporoča, da se nova pogajanja za razoroženje vrše na podlagi pakta štirih velesil in na temelju popolne enakopravnosti za Nemčijo. Kraj novih pogajanj ni naveden, jasno pa je, da Mussolini želi, da se ta konferenca vrši v Rimu.

## Hitler želi imeti glavo delavskega voditelja

Dunaj.—Na prošnjo Hitlerjeve vlade je bil tukaj aretiran Karl Heinrich Hauschild, voditelj Osrednje zveze nemških delavcev. Nemčija bo zahtevala njegovo ekstradicijo, češ, da je poneveril unijski denar. Hauschild je odnesel unijsko blagajno še pravočasno iz Nemčije in se denar sedaj rabi za podpiranje ubežnikov in antihitlerske propagande.

Mnenje je, da Avstrija ne bo izročila Hauschilda Hitlerju, ki bi ga rad oddal krvniku. Zadeva pa je važna, ker se tiče vprašanja varnosti ubežnikov pred kryvolčnimi nacijski.

## ADF OSVOJILA NOV PROGRAM NA KONFERENCI

Zvezni senator Wagner se strinja s programom in ga bo podpiral v kongresu

Washington, D. C.—(FP)—Ameriška delavska federacija je na svoji konferenci, ki je bila te dni zaključena, sprejela program, ki med drugim vključuje zahteve glede amandiranja zakona o gospodarske obnove. Program vsebuje sledeče točke:

1. Zadoštna delavska reprezentacija v vseh odborih za izvajanje določb industrijskih pravilnikov.
2. Ustanovitev industrijskih odborov z enako reprezentacijo delavcev in delodajalcev v vseh industrijskih branžah, ki naj bi reševali pritožbe.
3. Amendment, ki naj bi onemogočil korporacijam in podjetnikom ustanavljanje in financiranje kompanijskih unij.
4. Amendiranje sekcije 7a industrijskega zakona v svrhu zaščite pravice organiziranja v delavskih unijah, protekcije pred odločitvami, izpori in diskriminacijami.
5. Amendment, ki naj da oblast pokrajinskim vladnim delavskim odborom, da smejo pregledati knjige in poslovanje korporacij ter voditi zaslišanja.
6. Vladnemu delavskemu odboru naj se da oblast, da lahko razpiše volitve, kadar delavci pri kateremkoli podjetju to zahtevajo, da na ta način izvolijo svoje reprezentante, ki naj bi jih ssaopotali pri kolektivnih pogajanjih.

Zvezni senator Robert F. Wagner, ki je nastopil na konferenci kot govornik, je izjavil, da se strinja s tem programom in da bo delal na to, da bo sprejet že v sedanjem zasedanju kongresa.

## Socialisti v Franciji vidijo nevarnost fašizma

Objavili so manifest, v katerem svare delovno ljudstvo pred spletkami predsednika Lebruna

Pariz, 1. febr. — Socialistična stranka v Franciji je včeraj izdala manifest, s katerim obtožuje predsednika republike Alberta Lebruna, da daje potuho fašističnim organizacijam na francoskem in pripravlja pot fašistični diktaturi. Manifest poziva vse delovno ljudstvo Francije, naj bo na straži.

Lebrun je obtožen, da spletकारी z desničarskimi strankami in skupinami za ustanovitev "vlade narodne unije", ki naj razpusti parlament za daljšo dobo.

"Socialistična stranka je kvalificirana, da zbere okoli sebe vse one elemente, ki so pripravljeni na boj za ohrano ljudskih svobodščin v Franciji," je rečeno med drugim v manifestu.

## Hitlerjev krvnik pustil službo

Magdeburg, Nemčija.—Glavni krvnik Prusije herr Groepfel je po eksekuciji 40 komunistov in socialistov podal ostavko. Po zadnjih eksekucijah treh mladih komunistov so mu odpovedali živci, ker je bila tragedija preveč krvava. V pismu o svoji resignaciji pravi, da se ne čuti več moralno dovolj močnega, da bi se nadalje izvrševal to "časno službo."

## Dollfuss odredil čiščenje Tirolske

Dunaj, 1. febr. — Kancelar Dollfuss je včeraj odredil policijski naval na nacijske v Tirof. Vsi hitlerjevci morajo biti internirani. Odredba je prišla potem, ko je bil aretiran Franz Baumann, član Dollfussove telesne straže, kot nacijski špijon.

## Kje naj vlada vzame denar za javna dela?

### Konvencija rudarske unije zaključena

Program trideseturnika v tednu sprejet

Indianapolis, Ind. — Triindeseta redna konvencija rudarske unije United Mine Workers of America je bila zaključena v sredo. Pred zaključkom se je konvencija izrekla za šesturnik in tedenski trideseturnik na delo v rovih ter za višjo mezdo.

Bill so predlogi za določne vsote zvišanja mezde, toda Lewis ni upošteval teh predlogov, češ, da je konvencija že sprejela sklep, ki določa, da se unija pogaja na polju mehkega premoga za dobavo "najboljših mezd, ki so mogoče". Lewis je svaril delegate, naj bodo konservativni v mezdnih zahtevah, ker vsega naenkrat ne bodo dobili. Unija je vzelo 44 let predno si je priborila princip "kolektivnega pogajanja po vsej državi".

Sprejet je bil sklep, da se unija pogaja na vseh poljih premoga za priznanje unije in odpis unijahkih prispevkov od mezde (checkoff).

Prihodnja redna konvencija bo v Washingtonu, D. C., v januarju 1936.

### Nesreča treh sovjetskih znanstvenikov

Dramatičen konec neprilicakovega poleta v stratosfero

Moskva, 1. febr. — Natihoma in neprilicakovo so se trije sovjetski znanstveniki dvignili v terek v stratosfero z namenom, da poklonijo 17. kongresu vseunijake komunistične stranke nov svetovni rekord, ki so ga res dosegli — kakor so radijsko poročali iz zraka — nato pa so prav tako dramatično zaključili svoje življenje. Zrakoplov je padel na tla kakih 350 milj južno-vzhodno od Moskve s tako silo, da se je gondola odtrgala in balonova masa je nekam odplula po zraku in se izgubila.

Mrtvi so: pilot Pavel Fedosinko, inženir Andrej Vasenko in fizik Ilja Usiskin.

Kaj je povzročilo nesrečo, ni še in morda ne bo nikdar znano; domneva se, da so pri spuščanju zrakoplova na tla izpuščili preveč plina in gondola jih je potegnila naglo dol. Vsi instrumenti v gondoli so uničeni. Rekord višine, ki so ga dosegli — 67,562 čevljev — mora ostati neoficielen, ker ni nobenega dokaza za potrditev.

Sovjetska vlada je odredila preiskavo, komunistični kongres je pa sklenil, da se trojica častno pokoplje med revolucionarji pod obzidjem Kremļa.

### Napadi na škofe v Nemčiji

Berlin, 1. febr. — V Mainzju so bile včeraj velike nacijske demonstracije proti katoliškemu škofu Hugonu, ki ni dovolil razobešenje zastav s svastiko v zvoniku svoje katedrale na dan obletnice Hitlerjevega režima. Policija je odpodila demonstrante. — V Monakovem je bilo oddanih več strelav na rezidenco kardinala in nadškofa Faulhaberja. — V Freiburgu so bili aretirani vsi komunisti, ki so bili pred božičem izpuščeni iz koncentracijskega taborišča.

### Druga "Rjava knjiga" v delu

London.—V pripravi za tisk je drugi zvezek "Rjave knjige" nanašajoč se na poživ nemškega parlamenta. Ta zvezek bo baziran na materialu iz procesa v Leipzigju. Posebna poglavja bodo tvorila evidenco o preko 800 umorih, katere so izvršili nacijski lanske leto.

"Kuponostrižci" ga imajo dovolj. 68c za plače, \$1.18 za dividende, obresti in rento.—RFC dobila nadaljnjih 850 milijonov

Washington.—(FP)—Pravkar objavljeno poročilo zveznega trgovinskega departamenta o deljenju narodnih dohodkov, med delavskim in vladajočim razredom leta 1932 lahko služi brezposelnim in tudi tistim, ki imajo še delo, da z mogočnim glasom prisilijo vlado, da ne ukine Civil Works administracije na pomlad kakor to namerava storiti, češ, da ni denarja.

To poročilo pokazuje, da imajo kuponostrižci (lastniki bondov) dovolj denarja, več kakor kdaj prej. Leta 1932 so ameriški delavci prejeli v plačah šest milijard 839 milijonov, lastniki bondov, delnic in retirij pa deset milijard 180 milijonov. Samo lastniki bondov so predlanskim prejeli pet milijard 506 milijonov in lansko leto pa še več!

Na vsakih 68 centov, ki so jih prejeli delavci predlanskim v obliki plač, so kuponostrižci — posamezniki in organizacije — prejeli \$1.18! Skoraj polovico več kakor delavci! Ali je čudno, če kriza noče odnehati?!

Če vlada vzame le polovico vsote kuponostrižcem, kar bi pomenilo nad pet milijard, bi imela dovolj denarja za uposlitev velike večine brezposelnih pri javnih delih. In ker v Washingtonu radi govore o potrebi redistribucije bogastva, je tukaj ne le prilika, ampak absolutna potreba, da vlada to stori potem visokega davka na profite, obresti in neke vrste renta ali najemnine.

Spričo tega bi bila velika socialna krivica, če vlada ukine z javnimi deli pod CWA. Res je, da bi bili pri taki redistribuciji bogastva prizadeti tudi delavci, ki imajo zavarovalniške "police" ali papirje, ker bi njih vrednost padla v istem obsegu kakor bi vlada obdavčila obresti od bondov. Ampak bolje je delo, dokler človek živi, kakor pa pomrtnina; poleg tega pa brezposelnost v neštetih slučajih pomeni izgubo zavarovalnine.

Velebiznis je na trdnjih nogah pri vladi kakor brezposelnost. Za bankirje, železnice, inšuranc kompanije in drugi velebiznis je kongres zopet dovolil 850 milijonov vladni korporaciji za rekonstrukcijo financ. In če ima vlada denar za posojila, ki grejo navadno za plačevanje obveznosti na napihnjeno kapitalizacijo podjetij, je v interesu dežele, da ga mora imeti tudi za brezposelne.

### Dimitrov postal častni Moskovec

Moskva.—Moskovski sovjet je izvolil bojevitiga Bolgara Dimitrova, ki je obrnil skledo nemškimi fašistom v znanem procesu v Leipzigju, za častnega meščana. Mestni sovjet je tudi prekrstil neko cesto v Dimitrovo ulico. In v slučaju, če ga bo Hitler izgnal iz Nemčije, čaka Dimitrova v Moskvi časten sprejem z mednarodnim radijskim programom.

### Ruski kongres odobril Stalinove smernice

Moskva, 1. febr. — Sedemnajsti kongres vruske komunistične stranke je včeraj soglasno sprejel poročilo in priporočila strankinega tajnika Jos. Stalina.

### Insuli še vedno na Grškem

Atene, 1. febr. — Samuel Insull, bivši čikaški magnat, ki je imel po odloku grške vlade zapustiti Grčijo 31. januarja o polnoči, je še vedno tu. Kaj grška vlada stori z njim in kam pojde bivši magnat, je še tajnost.

**PROSVETA**

THE ENLIGHTENMENT  
 MSLILO IN LASTNINA SLOVENSKE  
 NARODNE PODPORNE JEDNOTE  
 Organ of and published by the Slovene  
 National Benefit Society

Nacelna: na Zdravne drave (Ivan Či-  
 mag.) in Kanado \$6.00 na leto, \$3.00 na pol  
 leta, \$1.50 na četrt leta; za Chicago in Cleve-  
 land \$7.50 na leto, \$3.75 na pol leta; za In-  
 dianapolis \$9.00.

Subscription rates: for the United States  
 (except Chicago) and Canada \$6.00 per year,  
 Chicago and Cleveo \$7.50 per year, foreign  
 countries \$9.00 per year.

Čine glasov po odgovoru—Rokopis ne se  
 vrača.

Advertising rates on agreement—Manu-  
 scripts will not be returned.

Naslov na vas, kar ima stik s listom:

PROSVETA  
 2427-69 So. Lawrence Ave., Chicago, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS.

138

**Rudarji so se izrekli za delavsko stranko**

Resolucija je bila sprejeta po hu-  
 dem boju; druge resolucije  
 progresivnega bloka večinoma  
 vržene v koš ali poražene

Indianapolis, Ind. — (FP) —  
 Konvencija UMW of A se je po  
 vročem boju izrekla za ustano-  
 vitve delavske stranke. Spreje-  
 ta resolucija nalaga delegaciji  
 te rudarske unije, ki je zopet  
 najmočnejša unija v Ameriki,  
 da jo predloži prihodnji konven-  
 ciji Ameriške delavske federacije.  
 (Dnevne vesti so poročale, da  
 je bila resolucija zavrnjena.)

Resolucijo je predložil delegat  
 Leo Sitko iz Mt. Carmela,  
 Pa., in jo je zagovarjal "sociali-  
 stični" blok. Vse druge resolu-  
 cije te skupine so šle večinoma  
 v koš ali pa so bile zavrnjene.

To je prva konvencija v zgo-  
 dovini UMW, ki je dovolila, da  
 je delegaciji govoril tudi zastop-  
 nik operatorjev. To "čast" je l-  
 mel tajnik Na'l Coal asociacije  
 C. B. Huntress, ki je zastopnik  
 rudarjev urgiral na "enotno  
 fronto" z operatorji proti nado-  
 mestnim produktom, ki izpodje-  
 dajo premog — plin, olje in hi-  
 droelektrika. Ta boj naj uklju-  
 čuje tudi najkotiranje podjetij,  
 ki rabijo nadomestila za premog.

Ta operatorska asociacija je  
 v preteklosti vodila najhujši boj  
 proti rudarski organizaciji.  
 "New deal" pa je prinesel toliko  
 zbliznanja z reorganizirano U-  
 MW, da je zdaj njen zastopnik  
 nastopil na konvenciji rudarjev.  
 To "zbliznanje" je tudi voda na  
 Lewisov reakcionarni mlín, pro-  
 ti kateremu rebelirajo rudarji  
 na raznih frontah.

**Svilni delavci dobe svojo federacijo**

Nameravajo se združiti krajevne  
 unije v industriji umetne svile

Lewiston, Pa. — (FP) — Med  
 organiziranimi rajonskimi delav-  
 ci se je pričelo gibanje za  
 spojitve vseh krajevnih unij v  
 separatno federacijo, slično kakor  
 so organizirani nogavičarski  
 delavci.

Za to unijsko formo se močno  
 ogrevata predsednik Narodnega  
 sveta rajonskih delavcev Ed-  
 ward Fordham in tajnik L. G.  
 Robinson. Ta svet tvorijo uni-  
 je v petih rajonskih centrih  
 Pennsilvanije.

Oba sta mnenja, da bi delavci  
 v industriji umetne svile veliko  
 pridobili s tako federacijo, ker  
 bi bila bolj sposobna raztegniti  
 organizacijo tudi na neorganizirane  
 tovarne in zastopati delav-  
 ške interese bolj uspešno kakor  
 pa je to mogoče pod sedanjo for-  
 mo. Federacija bi bila industrijska  
 unija.

**Unijski voditelji nimajo zaupanja v Niro**

New York. — Mnogo unijskih  
 voditeljev je izgubilo zaupanje v  
 Niro, ker ni prinesel tistega, kar  
 so oni pričakovali. To stališče  
 je posledica izkušenj, ko so spo-  
 znali, da administracija Nire ni  
 v več slučajih niti skušala enfor-  
 sirati delavskih provizij indu-  
 strijskih pravilnikov. Več slu-  
 čajev zdražljivejša važnih stavk  
 potem, ko so delodajalci izzvali  
 vladni delavski odbor in se niso  
 hoteli pokoriti odlokom, je po-  
 večalo nezaupanje v Niro, kate-  
 ro so prej slavili, da je prinesla  
 delavcem izredno priliko, da se  
 organizirajo v svojih unijah.

**Glasovi iz naselbin**

Zanimive beležke iz raznih krajev

**Opereta "Srce" v Collinwoodu**

Cleveland, O. — V nedeljo, dne  
 4. februarja, uprizori pevski zbor  
 "Delavec", odsek soc. kluba št.  
 28 JSZ, mično tridejansko ope-  
 reto "Srce" v Collinwoodu. Ta o-  
 pereta je bila prvič igrana pre-  
 teklega leta 26. novembra na o-  
 dru SDD na Prince in 109. cesti.  
 Kdor jo je videl, je vsak rekel,  
 da ne zadostuje, videti jo samo  
 enkrat. Zato se je naš zbor odlo-  
 čil, da uprizori to opereto še en-  
 krat, in sicer na odru SDD na  
 15335 Waterloo rd.

Program se prične točno ob  
 3.30 popoldne. Kakor se sliši,  
 vlada splošno zanimanje za to  
 opereto in upam, da se ob tej  
 priliki občinstvo udeleži v obil-  
 nem številu. Med našimi pevci je  
 veliko zanimanja, da bodo izvr-  
 šili svoje vloge prvovrstno. Vi-  
 deli boste kako se skupina dek-  
 letk ponaša z lestovimi srci; vsa  
 dekleta imajo srca, edino vsogla-  
 vana Anica ga nima. Pozneje se  
 pa je zaljubi v mladega lovca, ki  
 ji ponudi srce, pa ga Anica ne  
 mara. Medtem pa vedno vtika  
 svoj nos vmes stari samec Oman,  
 katerega pusti Anica na cedilu  
 in mu "zdrobi" srce. Pri koncu  
 se vendar Anici omeha srce,  
 združi se z mladim lovcom, ki ji  
 poda lečtovo srce. S tem se konča  
 opereta.

Ne bom opisovala natanko, ker  
 opis je bil že objavljen. Videli pa  
 boste še bolj natančno, ako se u-  
 deležite. Vabljeni ste vsi Sloven-  
 ci in sodrugi iz Clevelanda in o-  
 kolice, da našemu zboru pomaga-  
 te s tem do lepega uspeha. Ape-  
 liram še tudi na naše sodruge iz  
 Girarda, da pridejo v obilnem  
 številu in se pozabavajo med nami.

Pri opereti in plesu bodo igra-  
 li člani češkega pevskega zbora  
 "Vojan" in sicer opereto in or-  
 kester pod vodstvom našega so-  
 družga J. V. Krabca. Za lačne in  
 žejne bo skrbel pripravljajni od-  
 bor, ki vam bo v vseh ozirih po-  
 stregel prvovrstno. Vstopnina k  
 opereti in plesu je 40c, samo k  
 plesu 25c. Na svidenje dne 4. fe-  
 bruarja v Collinwoodu!

Kristina Šisković.

**Praznoverje in božjepoti**

Biwabik, Minn. — Naj dodam  
 še par vrstic k mojemu zadnje-  
 mu dopisu v Prosveti, ki se je  
 tikal vere in cerkve. Kot že po-  
 vedano, sem se poročil leta 1900.  
 Takrat so imeli ljudje še tisto  
 neumno navado, da so hodili na  
 božjepot. Od nas s Krasa so šli  
 na Sv. Goro pri Gorici. Tako me  
 je leta 1901 tovariš Franc  
 vprašal, če grem tudi jaz na bož-  
 jepot. Odrnil sem, da moram  
 peljati materi božji pokazat mo-  
 jo ženo.

Prišel je Veliki Smaren in  
 hajd na božjepot. V Gorici je  
 bilo vse polno razne kramarske  
 šare vraževernega značaja, s  
 katerim si ljudje izprošajo "do-  
 bro srečo" in se zavarujejo pred  
 "zlim duhom." V cerkvi se je  
 vršila spoved in ljudje so se vr-  
 stili, da se očistijo svojih gre-  
 hov; to je bila nekaka "dušev-  
 na žehta," bi rekel. Bila je mo-  
 ja zadnja "pot" te vrste.

Prešlega decembra sem bil iz-  
 voljen za zastopnika dnevnika  
 Prosvete. Čim se razmere malo  
 izboljšajo, da se bo boljše zaslu-  
 žilo, bo uspeh mojega dela več-  
 ji. Ob tej priliki želim pozdra-  
 viti vse naše poročevalce in vse  
 prave čitatelje našega vrliga  
 dnevnika Prosvete!

Frank Karish, 211.

**Na zapadu se jasni...**

Rolapp, Utah. — Prošlega no-  
 vembra sem zapustil mestoce  
 Monroe, Mich., in se podal na  
 dolgo pot proti zapadu. Par te-  
 dnev sem se ustavil v državi  
 Missouri ter se pomudil na lo-  
 vu, čez tri tedne pa sem pot na-  
 daljeval, da čimprej pridem na  
 zaželjeni cilj. V mormonsko  
 državo Utah sem dospel začet-  
 kom prošlega decembra, kamor  
 sem se namenil za delom, toda  
 delal sem račun brez krčmarja.  
 Tukajšnji rovi obratujejo po  
 dva do pet dni v tednu. Rudarji  
 so organizirani v Lewisovi  
 uniji. Dosedaj se mi še ni po-  
 srečilo, da bi dobil delo. Že me-  
 sec dni čakam, pa ni še nobene-  
 ga izgleda, da bi kmalu delo do-  
 bil. Če bi prišel semmesecca  
 oktobra, bi baje lahko delo do-  
 bil; torej sem prišel par mese-  
 cev prepozno. Nič zato, bom pa

diže časa ostal v Mormoniji, ako  
 se mi končno posreči delo dobiti.  
 V okoliških rovih koplje pre-  
 mog mnogo okoliških farmar-  
 jev, ki žive v bližini na malih  
 posestvih in si delajo borno živ-  
 ljenje. Če bi jim šlo dobro, ne  
 bi hodili "kosti lomiti" v zatuhle  
 rove za nizko mezdo. Farmarji  
 so zasedli prostore v rovih z na-  
 menom, da si prislužijo par do-  
 larjev za najnujnejšo potrebo.  
 Ko bo spet zasijalo spomladan-  
 sko sonce, bodo spet šli iz rovov  
 obdelovat zemljo. No, potem bo  
 pač prilika, da se bo dobilo delo.  
 "Počaka se."

Ta naselbina je mala in se na-  
 haja med dvema velikima hri-  
 boma—med hribovjem. V vzočju  
 brda teče mali potok malomarno  
 naprej. Na drugi strani brda  
 se vije železniška proga, ki pelje  
 v slavno mesto Salt Lake. Na  
 tovornih vlakih se vidi razna ša-  
 ra in cevi, katere rabijo v srebr-  
 nih in bakrenih rudnikih za vo-  
 do in kompresirani zrak, ki ga  
 rabijo delavci pri vrtnanju v ro-  
 vih. Vidijo se na vlakih sesalke  
 in motorji ter podobno orodje,  
 ki se rabi v omenjenih industri-  
 jah. Iz tega se da sklepati, da  
 bo dobilo mnogo delavcev delo,  
 ki ga že dolgo pričakujejo. Iz-  
 gleda, da se je po dolgih letih  
 spet začelo jasnit v tej okolici,  
 da se delo obnovi. Da bi se le.  
 Frank Kroil.

**Pustna zabava Bleda**

Milwaukee, Wis. — Kakor vsako  
 leto, tako prihaja tudi letos  
 znani praznik pust. Med nami  
 je v navadi, da ta praznik praz-  
 nujemo, zato ga bomo tudi mi  
 letos, in sicer v SST dvorani,  
 dne 13. februarja.

Letošnjo pustno veselico pri-  
 reja društvo Bled. Pričuje se,  
 da se bodo udeležili vsi člani  
 in članice, vsa ostala tukajšnja  
 društva ter sploh vse naše  
 občinstvo milwauške okolič.  
 Vstopnina samo 35c. Sedeli bo-  
 ste pri obloženih mizah, na ka-  
 terih se bodo šopirile potice in  
 druge dobrote ter seveda tudi  
 dobra pijača. Pijača bo za de-  
 nar. Igrala bo izvrstna godba,  
 in sicer Ljubinci.

Na svidenje na pustni večer!  
 Mike Limoni.

**Zahvala**

Blaine, O. — Končno sem to-  
 liko okrevala, da sem se iz bolniš-  
 nice vrnila domov k svojim dra-  
 gim. Iskreno se zahvaljujem  
 društvu št. 333 SNPJ in društvu  
 št. 155 JSKJ za cvetlice, ki so  
 mi bile v veliko tolažbo v bolniš-  
 nici in vsem prijateljem za obisk  
 v bolnišnici in na domu, česar se  
 bom vedno spominjala. Vsaka  
 tolažilna beseda veliko pomaga.  
 Blagodejno vplivajo na bolnika  
 prijazni poseti in pa duhteče  
 cvetje družstvenih bratov in se-  
 ster. Posebej se želim zahvaliti  
 sestri Mrs. Pavli Glogovšek, ki  
 me je spremila v bolnišnico in  
 me večkrat obiskala doma in v  
 bolnišnici; istotako sestri Mrs.  
 Alojziji Illovar in njeni hečeri, ki

je opravljala hišna dela v času  
 moje bolezni. Človek šele v bo-  
 lezni spozna največje prijatelje  
 in pa pomen ljubelega zdravlja.  
 Najiskrenejša hvala vsem in za  
 vse! Mary Lapornik, 333.

**Radijska ura v Chicagu**

Chicago, Ill. — Na 1. feb. je  
 pričel prvi vseslovanški koncert  
 po radiju v Chicagu. V bodoče  
 bo oddan sličen koncert vsak četr-  
 terek med deseto in enajsto uro  
 zvečer s postaje WEDC (dolgot-  
 valov 1200) v Chicagu. Ta radi-  
 jska ura bo znana pod imenom  
 "First All-Slav Radio Concerts of  
 America." Po svojem karak-  
 terju bodo ti programi čisto slo-  
 vanski. Nastopil bo tudi znani  
 kvintet Kubanskih Kozakov. Tu-  
 di glasbene točke bodo slovan-  
 ske. S tem bo dana prilika vsem  
 našim talentom, da pokažejo svo-  
 jo umetnost. Program vodi pod-  
 pisani. Tomislav Dominis.

**Zabava in koncert**

Los Angeles, Calif. — Radnički  
 klub "Bratstvo" priredi zabavo  
 s koncertom na 11. februarja v  
 dvorani društva "Jedinstvo" na  
 E. 2nd in Humphrey st. Priče-  
 tek programa ob 3. popoldne.  
 Po programu bo ples, ki bo trajal  
 do polnoči. Igral bo Ljubiču-  
 čev orkester. Program vključuje  
 zanimive točke: sviranje, pet-  
 je, ples itd. Radnički klub "Pe-  
 lagrič" iz San Pedra, Calif., bo  
 igral komad "Divlja mačka." V-  
 stopnina za moške 30c, za žen-  
 ske 20c. Poziva se vse naše ro-  
 jake iz vse okolice, da pridejo  
 na to zabavo v velikem številu.  
 Odbor.

**Maškeradna veselica SDD**

Detroit, Mich. — Odbor Sloven-  
 skega delavskega doma vabi vse  
 rojake in rojakinje na maške-  
 radno veselico, ki se bo vršila v  
 soboto, dne 17. februarja, priče-  
 tek ob 7. zvečer, v domovih pro-  
 storih na 487 Livernois ave. v  
 korist doma. Vstopnina je zelo  
 nizka, namreč samo 25c. Imeli  
 bomo godbo v obeh dvoranah.  
 Oddane bodo maskam tri nagra-  
 de v vrednosti dva, štiri in šest  
 dolarjev. Oddani bodo tudi razni  
 dobitki. Na razpolago bo  
 mnogo stvari za otroke, male in  
 odrasle. Postrežba bo tudi iz-  
 vrstna. Sploh bo 17. feb. obilo  
 zabave za vse, ki pridejo na to  
 maškeradno veselico, ki jo pri-  
 reja SDD.  
 Na svidenje!  
 J. Obravovich.

**Nova stavka poljedelskih delav-  
 cev v Californiji**

Pescadero, Cal. — Ta država  
 ima zopet opraviti z novo stavko  
 poljedelskih delavcev v pesca-  
 derskem distriktu. Za večjo  
 plačo so zastavkali filipinski in  
 mehiški delavci na neki farmi za  
 spinačo. Stavka se je takoj raz-  
 tegnila po vsem okrožju.  
 Lastniki farm so zagrozili  
 stavkarjem, naj se takoj pobe-  
 rejo drugam ali pa gredo delat.  
 Ker so pričeli importirati skebe  
 in imajo oporo državnih oblasti,  
 se je bati rasnih izgredov in po-  
 kolja.

**"DIE WALKURE" BO RAZPO-  
 SLANA IZ METROPOLITAN  
 OPERA HIŠE**

Vsako soboto popoldne zadnje  
 čase se razpošlje ena glavnih  
 oper iz Metropolitan repertoar-  
 ja in lahko se reče, da okrog  
 52.000.00 ljudi poslušajo te ope-  
 re, ki so razposlane iz 82 radio  
 postaj v zvezi z National Broad-  
 casting Company.

Razne izvrstne operne pevce  
 in pevke bodete čuli ko bodo pe-  
 li slavno Wagnerjevo "Die Walk-  
 kure" v soboto 3. februarja, ka-  
 tera je slavna godbena drama  
 Richard Wagnerja in bodete i-  
 meli priliko slišati direktno iz  
 gledališkega odra Metropolitan  
 opere New Yorka. Popoldne v  
 soboto ob 1:40, vhodni čas, bo  
 razposlana po NBC—WEAF—  
 WJZ omrežju. Vzelo bo tri in  
 pol ure časa, da se bo razposla-  
 la ta opera v celoti med pošla-  
 salce. Frida Leider, Gertrude  
 Kapel in Paul Althouse, vsi slavi-  
 ni Wagnerjevci, bodo peli glavne  
 vloge in Arthur Bodansky bo  
 konduker. Osobje te opere je  
 preobširno, da bi opisovali vsa-  
 kega posameznika.



Portrait of a woman, likely related to the opera article.

**Kratek resume "Die Walkure"**

opere, katera vsebuje "The Ring  
 des Niebelungen." Besedilo in  
 godbo spisal Wagner. Prvikrat  
 igrana 25. junija, 1870.  
 Prvo dejanje. — Vse se gnjeje  
 okrog Hundinga, moža Sieglin-  
 de, sredi odra je veliko jelšavo  
 drevo, okrog katerega je zgra-  
 jen dom. Sieglinda pride iz sobe  
 in najde tučca Siegmunda, ki je  
 ravnokar vstopil in ves utrujen  
 se zgrudil na tla. Ko se zave, mu  
 svetuje naj ostane in počaka, da  
 se vrne njen soprog. Med obe-  
 dom, ki mu ga je napravila,  
 Siegmund razloži in pove zgo-  
 dovino svojega življenja, kako  
 se je nekaj kot mladenič vrnil  
 domov in našel, da je dom po-  
 gorel, mati je bila umorjena in  
 dvojčica njega sestra je izgub-  
 ljena. Neidungi, ki so to zakri-  
 villi, so iskali očeta in sina ves  
 čas od tedaj a vse zaman, konč-  
 no se je izgubil tudi njegov oče.  
 V pogovoru Hunding spozna, da  
 prihaja Siegmund od strani so-  
 vražnikov, katere je on in nje-  
 gova družba iskala ves popold-  
 dan. Ker pa je begunec slučajno  
 gost v njegovih hiši, je kajpak  
 prisiljen, da ga spoštuje. Nato  
 odidejo vsi trije k počitku spat.  
 Ko Siegmund blodi o svojem  
 zamišljenem bogastvu, ga Sieg-  
 linda prebudi, ona, ki mu je pri-  
 djala spalnega praška v njego-  
 vo pijačo. Pripoveduje mu po-  
 vest o čudovitem tučcu, ki se i-  
 menuje Wotan, kateri je skrnil  
 svoj meč v jelšavem drevesu ob  
 času njene svatbe in le izredni  
 velikan ga zmore dobiti. Veliko  
 jih je že poskusilo, a nihče ni  
 mogel izdreti tega meča iz dre-  
 vesca. Ko se spoznata med seboj,  
 se odločita, da zapustita hišo kot  
 brat in sestra.

**Drugo dejanje. —**

Pokaže se scenerija, ki predstavlja precej-  
 šnjo veliko s kamenjem posuto  
 goro in boginja Brunnhilda,  
 ljubljenska Wotana Valkyriesa  
 se prikaže oblečena v vojaški  
 obleki. Veliki bog Wotan, voja-  
 ško opravljen, gre proti nji in  
 ji ukaže braniti Siegmunda, ki  
 je v boju s Hundingom. Ko ona  
 odide in pusti njega, se Frika,  
 boginja ženitbe, jezno predsta-  
 vi in zahteva pojasnila od kod  
 dovoljenje ljubezni Sieglinde in  
 Siegmunda. Čeravno ju Wotan  
 prosi, a ona vseeno zahteva smrt  
 Siegmunda. Nato on ukaže  
 Brunhildi naj pomaga Hundin-  
 gu. A na to se kar naenkrat iz-  
 gubita. V domišljiji, da njima  
 sledi Sieglinda ju na vso moč  
 skuša pregovoriti in tako sama

omedli. Brunhilda se prikaže  
 Sliši se "učinek" in "smrtina"  
 sem." Ona pove, da bo skoraj  
 mrl Siegmund in da bo odpeljal  
 v Valhallo, med tem ko se Sieg-  
 linda odloči, da ostane na zem-  
 lji. On da svoje znamenje v  
 brambo Sieglinde, Brunhilda  
 takoj obljubi pomoč in zma-  
 nakar se izgubi v gorah.

Wotan se obrne proti Hundin-  
 gu, a še predno se bog zave  
 zadnji omahne in umre. Dejanje  
 se konča ko Wotan zapriše  
 maševanje zaradi neuboganja  
 Brunnhilde.

Tretje dejanje. — Ena najga-  
 nejših potez Wagnerjevega  
 sovanja se sliši v začetku 3.  
 dejanja, slavna "vožnja Valky-  
 riesa". Scenerija tega dejanja  
 vreja kot da se vrši na vr-  
 gore z malim poraščenim  
 dovmem od spodaj. Osem se  
 zbere skupaj ko pride Brun-  
 hilda in se prikaže kot navi-  
 bojevnica, temveč kot navide-  
 ženska. To ustvari preseneče-  
 za vso grupo. Sieglinda odži-  
 va se odloči črtovati se za zalj-  
 ljenca Siegmunda, raje nego, da  
 bi nosila lavoriko Wotana  
 Brunnhildo. Ko Wotan odhaja  
 pozorišča, naenkrat strahom  
 ogenj objame vso goro. God-  
 "ognja igra" melodijo "Wotan-  
 slovo" in končno se sliši Brun-  
 hildino spanje in opera konča.

**Družba zaprla tovarno  
 ker noče unije**

Naročila je oddala svojim  
 lim tovarnam, ko so delarji  
 papirnici odglasovali za unijo

Washington. — (FP) — Nekaj  
 ri podjetniki enostavno ignorirajo  
 odloke delavskega odbora,  
 drugi zaprejo tovarne, če odbor  
 odloči proti njim, razdele nara-  
 čila ostalim tovarnam in čaka-  
 jo, dokler jih prizadeti delarji  
 ne prisojijo, naj prično z  
 obratovati pod kakršnokoli po-  
 goji.

Med slednje podjetnike spada  
 West Virginia Pulp & Paper  
 kompanija. V papirnici v Cap-  
 ingtonu, W. Va., kjer so se de-  
 lavci organizirali, ampak se  
 družba uprta priznanju unije,  
 delavski odbor odredil glasov-  
 nje, ki je z veliko večino izpa-  
 za delavske organizacije.

Družba, dasi je prej v nekem  
 slučaju čestitala delavskemu  
 boru na "izravnavi" nekega op-  
 ra, je takoj po izidu glasovan-  
 zaprla covingtonsko tovarno  
 premestila naročila svojim  
 lim štirim papirnicam. "Sed-  
 pa le imejte vaško unijo!" se  
 zarezala delavcem.

Tako je z "novim dealom" s  
 družba je storila do pičice  
 kakor je storil zadnji jecen He-  
 ry Ford, ko je v Edgewater  
 N. J., zapri svojo avtno tovar-  
 ker so se delavci organizirali.  
 In dokler NRA ali vlada ne  
 skušala preprečiti takega po-  
 pa, bodisi potom velike kazni  
 pa s prevzetjem tovarne ali  
 varn, toliko časa bodo opo-  
 parji še jahali delavstvo in  
 želo.

**Kovači "skripskega" denarja  
 dobili oddih**

Washington. — Kompanija  
 trgovine, kjer je "scrip" glav-  
 denar (kar se navadno dogaja  
 izoliranih, kompanijskih na-  
 binah), bodo lahko do 1. julija  
 obdržale ta "denar".

Te dni je prišlo na dan, da  
 predsednik že pred par meseci  
 suspendiral določbo v trgovski  
 pravilniku, ki prepoveduje  
 takega "denarja." Predsednik  
 to baje storil na uslugo kova-  
 "scripa."

**Penna odpravila volilni davci**

Harrisburg, Pa. — Govern-  
 Pinchot je podpisal zakon,  
 odpravlja volilni davek za  
 poselne. V bodoče bo lahko vsi  
 kvalificiran državljan glasovati  
 pri volitvah, ne glede če je pla-  
 čal davek ali ne. Radi volilni  
 davka je bilo v preteklosti  
 če revnih volilcev diskvalifi-  
 ranih.

**Aretacija 20 renčnih delavcev**

Sonora, Tex. — V tukajšnji  
 ječi se nahaja 20 strizalcev  
 vac rajši "nepostavnega sista-  
 ka." Aretirani so bili na pri-  
 bo lastnikov renčev, češ, da  
 jim grozilni. Aretirani striz-  
 so organizirani in zahtevajo  
 šjo plačo kakor pa so jim re-  
 čarji pripravljene plačati.



Delavci v Nemčiji še vedno podpirajo delavsko obrambno organizacijo I.A.H. kljub temu, da jo je Hitler prepovedal.

# Vesti iz Jugoslavije

(Glavna poročila iz Jugoslavije.)

bljana, sredi januarja. "revija za ljudska gledališča".

d kakima dvema mesece- no na tem mestu opozorili slovenska prosvet- usstva na novo revijo, ki izhajati v Ljubljani "Drama" in kate- aslovom "Drama" in kate- je, dajati nasvete vsem uškim družinam glede prak- igranja, dajati prak- navsete o šminkanju, go- mimiki itd. Založba bo izdajala tudi drame in ki so primerne za ljudska ištja, s čimer hoče zvišati predstavnih podeželskih

dopisnico 328 vrat z 21,967 besedami in 92,491 črkami. In Maribor ima ta rekord, dokler se spet ne oglasi kak Ljubljancan. V Ljubljani pa se je našel nekdo, ki je hotel začeti z novim rekordom: v drobni pisavi nazaj, od desne proti levi, tako da lahko bereš pisavo le z zrcalom. To je treba pisati seveda z levo- co. Bil je to nov rekord. Prav zdaj pa se je oglašil sin znane- ga trgovca z glasbilo, Alfonz Breznik, ki je napisal na dopisnici z levo od desne proti levi v 180 vrstah 4800 besed, t. j. 22,022 črk. Pisal je to 22 dni in je pripravljen tekmovali še nadalje z morebitnimi rekorderji, ki bi ga skušali prekositi. Da se jim le ljubi.

se doslej že štiri števil- revije, prva in druga v e- sešitku. Pogledajmo, kaj je revija že objavila in vide- no, da je njeno stremenje lepo in potrebno, in da ga dobro uresničuje.

ki številki za uvod so na- svoje misli naši pisatelji amatiki. Prvi številki je v napisal Oton Zupancič o domovih," kjer delujejo prosvetna društva in ki jih nikokrat s ponosom kazal. Tretji številki je napi- vodni članek pisatelj Ivan lj, četrti pa dramatik Fin- ki je v naši literaturi prav ustanovitelj naše ljud- gre.

**Brezposelnost intelligence.** — Najbolj obiskovane so na univer- zah filozofske fakultete, kjer se rekrutirajo bodoči gimnazijski profesorji. Zato je med absol- venti filozofije tudi največja brezposelnost. V prosvetnem mi- nistrstvu leži 700 prošenj teh absolventov, ki prosijo za profes- orsko službo, od teh 380 žensk. Največ jih je za zgodovino in zemljepis, najmanj za matema- tiko in fiziko. Službenih mest, ki bi jih bilo treba zasesti, če bi država imela denarja, pa je v vsej državi 150, kar je mnogo v popolnosti srednješolskega pouka, a malo spričo velikega ka- dra kandidatov.

nejši praktični članki v so: ljubljanski režiser Mi- skribrinšek piše dve daljši avi, eno o šminkanju, dru- drskih vajah za dilentante azpravi sta temeljiti ter se- v vse podrobnosti. Režiser Debevec je začel razpravo iji in njenih nalogah, Fer- lak je napisal več člankov dskem gledališču, o obisku mskih ateljeh v Nemčiji, ki igralski družini Pitojev Revija prinaša poleg teh h razprav in člankov še a poročila, kratke praktične ete, ocene predstav ter je številka tudi bogato ilu- ana.

**Umrlj so:** v Kranju posestnik in gostilničar Fran Schiffrer, v Ljubljani Franc Franko, na Ptujski gori stražmojster Karl Mravljak, v Mengšu 21 letna absolventka učiteljskega Stana Funtkova.

zarjamo na revijo tudi bralce, sodelavce v gleda- družinah širom Amerike, osebej se posamezna izobra- na društva. Naročniki ima- di popust pri nabavi iger, h bo založba revije izdala ne v knjigah. Naslov: "Dra- Ljubljana, Tržaška cesta Jugoslavija.

smrti. — V Gorenjem pri- tem ob Paki so na praznik kraljev ubili fanta Marti- Meha, ki je z drugimi fanti val v Gorjupovi gostilni. Ko dhajal, je od zunaj udaril knu, nakar sta dva prihite- gostilne ter s koli napadla a ter ga pobila na tla, kjer eh z razbito lobanjo kmalu t. Orožniki iz Mozirja so o- apadalca, Franceta Verde- Feliksa Tajnika, aretirali dvedli v šoštanske zapore. pa se Meha pokopali, ko je o do nove nesreče. Mehovo o je prišel pogledat 50 let- ranc Klančnik, progovni de- iz Skornega. Nazaj grede e nekoliko napil ter padel v in utonil. Zapušča vdovo at otrok.

rekord. — Ze nekaj časa rši srdita borba za rekord- drobni pisavi. Najprej je Mariborčan napisal na na- dopisnico s silno drobnimi- rkami cel dolg članek. In ljski listi so zapisali, da Maribor rekord v drobnosti. Pa se je nekaterim Ljub- anov zdelo zamalo, pa so pohiteli še oni. In lepega beremo, da je nekdo napisal j tisoč črk več na dopisnico, ljubljani namreč in da ima rekord Ljubljana. Maribor iz Maribora dopisnico, na- ri je bilo napisanih spet ne- to črk več. Pa se je čez ne- asa oglašil v Ljubljani Karl er ter pokazal javnosti do- o, na katero je napisal v- rah 250 vrst z 8902 beseda- in 48.750 črkami. Rekord i- lauter! Toda Maribor še om ni hotel utihniti. Oglašil iz Maribora Franjo Rak, ni tehnik, ki je v 58 urah- pričnosti prič napisal na

Do sedaj je pokrajinski delav- ski odbor odklonil vsako posre- dovanje v tem sporu. Voditelji stavke upajo, da bo boj toliko uspešen, da se tudi delavski od- por premisli in odredi spravo ali pa arbitražo.

**Mlekarski magnatje v Chicagu** izstiskavajo 25% dobička Chicago. — Poljedelski tajnik Wallace je v sredo povedal v Chicagu, da čikaške mlekarske družbe so v zadnjih petih letih iztisnile 25 odstotkov dobička letno, kar je preveč.

## Iz stavke živežnih delav- cev v New Yorku

Na stavki je okrog pet tisoč o- seb. Spor med unijami

New York, N. Y. — (FP) — Od pet do šest tisoč hotelskih in restavracijskih delavcev se je do zdaj odzvalo stavkovnemu klicu neodvisne Amalgamated Food Workers unije, večinoma v velikih hotelih. Stavka še vedno narašča.

Med večjimi ovirami je stališče unij živežnih delavcev, ki so organizirani v ADF. Skupna alianca teh unij je šla na sodišče po sodnijsko prepoved, s katero skuša zaustaviti organizatorič- no kampanjo neodvisne unije, kar je navadno skebstvo. V stavki sodeluje le levičarska Food Workers unija.

Ko je bila tukaj pred par dnevi delavska tajnica, kateri v počast je bil prirejen banket v hotelu Commodore, kjer se vrši stavka, je rekla, da je bila informirana, da so nastakarji člani unije ADF, kar zanjo zado- stuje. Nastakarji so pa rekli, da niso člani nobene unije. In med tem ko se je slavna gospoda gostila pri bogatem banketu, so zuna- naj zmrzovala piketne straže stavkarjev.

## Tudi obleka bo imela znak "new deala"

Obleka z znakom plavega orla se bo kmalu pokazala na trgu

New York. — Ob velikih cere- monijah je delavska tajnica Frances Perkins prišla prvo znakmo plavega orla na obleko, kar naj znači "new deal" za kro- jaške delavce. Taka znakma bo pomenila, da je bila obleka izde- lana pod ugodnimi delovnimi razmerami—vsaj v teoriji.

— S temi znakmami, katere do- loča pravilnik industrije ženskih oblek, bodo skušali kontrolirati delovne razmere oziroma izgnati iz industrije potilniške deloda- jalce. Če obleka ne bo imela znakme NRA, bo to znamenje, da je bila izdelana v znojnih de- lavnicah.

Dohodke od prodaje teh znakm tovarnarjem bodo rabili za iz- vajanje pravilnika, katero delo je poverjeno posebni komisiji. Nje- na glavna naloga bo, da ustavi samomorilno konkurenco, ki je zadnja leta napravila iz vse in- dustrije eno samo veliko potilni- co, v mnogih slučajih z nižjimi plačami kakor so bile pred eno generacijo.

## Delavci v tovarnah radioapar- tov zahtevajo industrijsko unijo

Philadelphia, Pa. — Delavci v tukajšnjih tovarnah radioapar- tov so aktivni v kampanji za or- ganiziranje industrijskih unij in uspehi se že kažejo. V tovarni Victor Co. je uprava ustanovila kompanijsko unijo, ki pa je kma- lu zaspala in delavci so se po- tem organizirali v neodvisni uni- ji. Predsednik te unije je na- čelnik komiteja, ki vodi organi- zatorično kampanjo.

Ali ste naročeni na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

**Slovenska Narodna**

Ustanovljena 9. aprila 1904

2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.



**Podperna Jedinica**

Incorp. 17. junija 1907 v državi Illinois

Tel. Rockwell 4994

**GLAVNI ODBOR S. N. P. J.**

**UPRAVNI ODBOR:**

VINCENT GAINKAR, predsednik... 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.  
 FRED A. VIDER, gl. tajnik... 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.  
 LAWRENCE GRADISHEK, tajbol.odd. 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.  
 JOHN VOGRICH, gl. blagajnik... 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.  
 FILIP GODINA, upravitelj glasila... 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.  
 JOHN MOLEK, urednik glasila... 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

**ODBORNICI:**

FRANK SOMRAK, prvi podpredsednik... 996 E. 74th St., Cleveland, O.  
 JOHN E. LOKAR JR., drugi podpredsednik... 1198 E. 170th St., Cleveland, O.

**GOSPODARSKI ODBOR:**

MATH PETROVICH, predsednik... 595 E. 140th St., Cleveland, O.  
 ANTHONY GVETKOVICH... 983 Seneca Ave., Brooklyn, N. Y.  
 JOHN OLIP... 149 S. Prospect Ave., Clarendon Hills, Ill.

**POROTNI ODBOR:**

JOHN GORSEK, predsednik... 414 W. Hay St., Springfield, Ill.  
 ANTON ŠULAR... Box 27, Arma, Kana  
 JOHN TRČELJ... Box 257, Strabane, Pa.  
 FRANK PODBOJ... Box 61, Parkhill, Pa.  
 FRANK BARBICH... 16019 Parkgrove Ave., Cleveland, O.

**NADZORNI ODBOR:**

FRANK ZAITZ, predsednik... 3039 W. 20th St., Chicago, Ill.  
 FRED MALGAI... 25 Central Park, Peru, Ill.  
 JACOB AMBROZICH... 418 Pierce St., Eveleth, Minn.

POZOR!—Korespondenca s glavnimi odborniki, ki delajo v gl. uradu, se vrši takole: VSA PISMA, ki se nanašajo na poslo gl. predsednika, naj se nanašajo na predsedništvo. VSE DENARNE pošiljave in stvari, ki se tičejo gl. upravnega odbora in jednote vedno naj se pošiljajo na gl. tajništvo. Vse zadeve, tičejoče se bolniške podpore, naj se pošiljajo na bol. tajništvo. Vse zadeve v zvezi s šolskimi posli, naj se pošiljajo na šolsko tajništvo. VSE PRITOŽBE glede poslovanja v gl. upravnem odboru naj se pošiljajo Frank Tajnik predsedniške nadzornega odbora. VSI PRIZIVI na gl. porotni odbor naj se pošiljajo na John Gorška, predsednika porot- nega odbora. VSI DOPISI in drugi spisi, nanašajoči, splošni, naračajoči in splošni vse, kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na "PROSVETA," 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

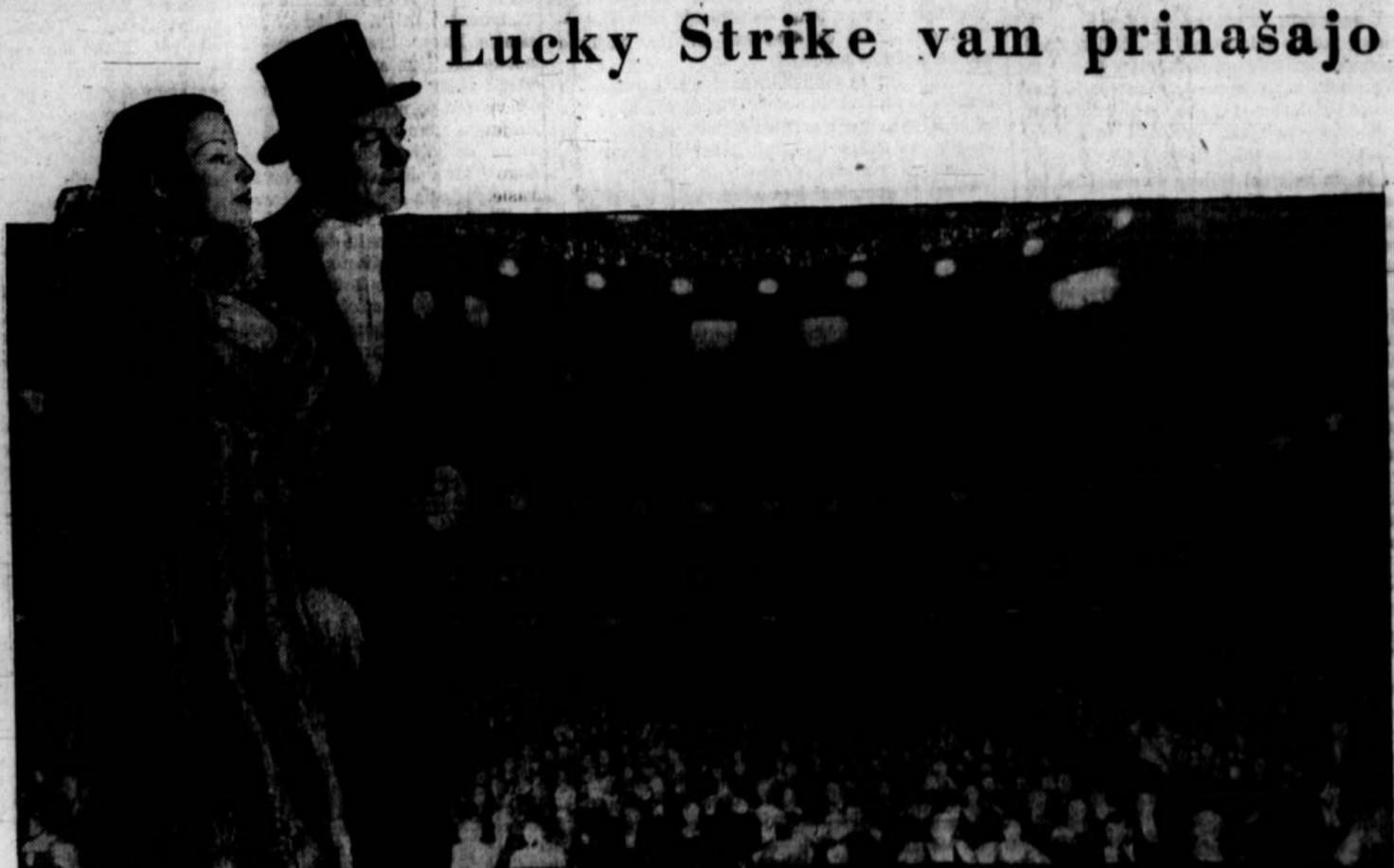
NOTE: Correspondence with the Supreme Office should be addressed as follows: Communications for the supreme president should be addressed to him. All remittances of money and business concerning lodges and members other than club benefit should be addressed to the secretary's office. Matters of club benefit should be addressed to the assistant secretary. Financial matters under the jurisdiction of the treasurer's office should be taken up with him. Complaints concerning the work of the executive board should be addressed to Frank Zaitz, chairman of the Board of Supervisors. Charges, complaints and appeals should be addressed to John Goršek, chairman, Judicial Committee.

**Hitler preganja tudi svoje pristaje**

Hamburg.—Vsi člani delav- skega sveta v Adlerjevem pod- jetju v bližini Berlina, katerega so tvorili izključno naciji, so bili

odstavljeni, aretirani in poslani v koncentracijska taborišča. Hit- lerjeva vlada je odredila to ak- cijo, ker je svet protestiral proti ponovni redukciji mezd in zviša- nju delovnih ur.

# Lucky Strike vam prinašajo



## The Metropolitan Opera

### VSAKO SOBOTO POPOLDNE PO ZRAKU

S temi broadcastanji v soboto popoldne naravnost iz Metropolitan Opera House v New York City si prizadevamo izkazovati spoštovanje prirojenemu dobremu okusu Amerike... dobremu okusu, ki je prinesel tako ogromno patronažo Lucky Strike... Po našem mnenju so

Luckies med finjšimi stvarmi življenja, kajti pri izdelovanju te fine cigarete rabimo vedno najfinejše vrste tobaka in samo srednje liste... Ali lahko izrazimo upanje, da ko uživate Metropolitan broadcastanje, povečate ta užitek s tem, da prižgete Lucky?

**NE** gornji listi  
—ti so premalo ravni

**Smetana pridelja**

**NE** spodnji listi  
—ti so slabše kakovosti

**Vedno najfinejši tobak in samo srednji listi**

Copyright, 1934, The American Tobacco Company

Louis Adamski

# SMEH V DŽUNGLI

AVTORIOGRAFIJA AMERIŠKEGA PRISILJENCA  
Poslovenil Stanko Leban

Le redki so bili I. D. S.-ovci, ki so se hoteli spominjati, da je bil Wilson bolan, še preden je prišel v Seattle. Skoro vsi so bili prepričani, da smo ga "umorili" mi in tisoči I. D. S.-ovcev, ki so stali v strnjanih vrstah ob cestah, ko se je peljal skozi Seattle. In ker se je v meni porodila zamisel te demonstracije, so tudi meni v dobro zapisali ta "umor".

To prepričanje živi še danes in ne verjamem, da bi ga bilo mogoče zatreči kakorkoli. I. D. S.-ovci trdijo, da sem pokončal Wilsona bolj temeljito, kakor če bi ga bil ustrelil ali razstrelil z dinamitom. Če bi bil telesno umorjen, pravijo, bi bil sedaj narodni junak in Lincolnov tekmeč. Leto 1919. je bilo odločilno v njegovem življenju. Morilecval strel bi ga bil rešil pred zgodovino, pa naj bi njegova Zveza narodov uspela ali ne, ker bi bila taka smrt dramatična in tragična. Tako pa se je dne 13. septembra sesedel pred našimi številnimi vrstami in je dva tedna zatem propadel popolnoma. Že takrat ni pomenil dosti. Sedaj pa je brezpomemben starček, mrtev, čeprav še ne pokopan. Tako mislijo o tem I. D. S.-ovci na Obali.

Vprašal sem Kippsa, kaj on meni o vsem tem.

"Znano mi je," je odgovoril, "da je bil Wilson bolan, še preden je v avgustu 1919. leta prišel na Zapad. Seveda je pretirano, če kdo trdi, da ga je umorila naša demonstracija, vendar ne dvomim niti malo, da je ta dogodek pospešil njegov propad. Bilka, ki je zlomila kameli hrbet.

Pravijo mi "človek, ki je umoril Wilsona". Najbrže se me bo ta vzdevek držal vse življenje, čeprav sem zadnji dve leti slišal že o dveh ali treh ljudeh, ki trdijo, da so oni dne 13. septembra sprožili demonstracijo. Toda za to se ne brigam. Naj jim verjamejo. Večkrat si namreč želim, da bi ne bil imel nobenega opravka s to stvarjo, čeprav bi kot I. D. S.-ovec ne smel čustvovati tako.

Nobenega dvoma pa ni, da je demonstracija mogočno učinkovala na Wilsona. Ni še dolgo tega, ko mi je v knjižnici prišel v roke najnovejši "Atlantic Monthly", v katerem je njegov članek z naslovom "Proč od revolucije!" V tem članku poziva odgovorne kapitaliste, naj se ne upirajo prehodu proletarskim naporom za izboljšanjem njihove usode. Članek je napisan skoro histerično; tako piše izmozgan starček, ki se je pravkar prebudil iz težkih sanj. Citajte ga in videli boste.

Možno je, da bo živel Wilson še nekaj let in da bo napisal še več člankov; nikoli pa ne boste prepričali I. D. S.-ovcev z Obale, da ni bil mrtev že onega sobotnega popoldneva v Seattleu leta 1919."

### III

Nekaj dni pozneje je policija v Los Angelesu začela zganjati I. D. S.-ovce in zatirati stavke. Jack Kipps je bil seveda med njimi. Pozneje so ga obremenili z Lonijem Burtonom in "Rdečim" O'Nealom poslali za dve leti in pol v San Quentin.

Ko sem se leta 1926. srečal z Lonijem Burtonom v Perahingovem parku, sem ga pozabil vprašati po Kippsu. Nekoč v letu 1927. pa sem se zaletel vanj na nedeljskem zborovanju, ki ga je priredila ameriška Civil Liberties Union v Los Angelesu.

Komaj sem ga spoznal. Videti je bil neozdravljivo bolan, sama kost in koža; lasje, ki so mu še ostali, so bili vsi osiveli. Suho je pokajšjeval in ko mi je pripovedoval, da se ga je polotila Tbc. "prav zares", je skomizgnil z ramami. V dveh in pol letih, ko je delal v San Quintinu v tvornicah za indijski lan, ga je bolezen zmogla popolnoma. Zasmejal se je in rekel: "Dolgo ne bo več trajalo."

Woodrow Wilson je bil takrat že tri leta mrtev.

Kippsu se ni dalo pomenkovati o seattleskem dogodku. Zato sva navrla pogovor na druge stvari. Omenil je neki moj članek, oziroma zgodbo, ki jo je bil čital nekeje v nekem magazinu. Vprašal sem ga, ali mi dovoli, da nekega dne popišem demonstracijo v Seattleu.

Ljubše bi mi bilo, če bi tega ne storili. Na dejstvo, da je bila zamisel te demonstracije moja, si ne domišljam dosti. Wilsona nisem nikoli mrzil. Po svoje je bil najbrže pošten človek. Bil je del sistema in brez moči, da bi pomagal delavcem, tudi če bi bil hotel. Mislim je dobro. Delavci naj si pomagajo sami; nihče drugi jim noče ali ne more pomagati; če pa si morejo pomagati ali ne, se bo šele pokazalo. Dogodivščina v Seattleu pa je bila bolj naperjena proti Oleju Hansonu in njegovi tolpi gladnih volkov kakor proti Wilsonu — — — Če bi napisal zgodbo o meni, bi najbrže ne streljal, da bi je ne prečital; tega pa ne maram. Nikakor si ne morem priti na jasno zaradi te zgodbe. V San Quintinu časih nisem mogel spati po cele noči ter sem ure in ure premišljal o tej zgodbi. Ne da bi me pekla vest zaradi nje ali kaj podobnega; toda kamorkoli pridem, povsod mi pravijo, da sem jaz umoril Wilsona. Tudi v San Quintinu sem bil "Wilsonov morilec". Pred nedavnim pa sem začel zanikavati, da sem imel sploh kaj opraviti s to stvarjo. Zoprno mi je. Wilson je mrtev, kaj bi se še zgledovali nad tem. Navsezadnje je bil pa vendarle predsednik Združenih držav. To je moje mnenje in naziranje, čeprav bi morda kot levčar moral misliti in čustvovati drugače."

Premišljal je za trenutek in zakašljal. "Malo pa mi je seveda mar," je pristavil, "če boste pisali o tem" — zopet je zakašljal — "pozneje. Tako čez eno leto ali dve. Najbrže me bo vzele že poprej."

Kmalu zatem je nekdo pregovoril premožno žensko iz radikalnih vrst v Pasadeni; da je poslala Kippsa v zdravilišče Sierra Madre. Brez upanja na ozdravljenje je živel v zdravilišču še dve leti, poedel na soncu in čital.

Umrl je spomladi leta 1929.

### Dvajseto poglavje

## LAHKO DELO IN MENCKEN

### I

Casopis, pri katerem sem delal v Los Angelesu, je bila popoldanska "cunja"; večina sotrudnikov pri listu ni bila mnogo boljša. Po domenuki bi bil moral trajati moj delovni dan od pol sedmih zjutraj do šestih zvečer. Toda vsak drugi večer so me po rednem dnevnem delu poslali gledat nov film, ogledati sem si moral ta ali oni banket boosterjev in podobno; o vsem tem sem moral napisati poročilo že zjutraj navsezgodaj. Večina filmov je bila slaba, toda po naročilu smo jih morali hvaliti vse brez izjeme; jaz namreč nisem bil edini "kritik".

(Dalje prihodnja.)

mesecev. In v hipu ji ni bilo več do tega, da bi mu padla v objem.

"Why, hello, old boy!"  
"Hello, Audrey! izgledaš kakor milijon dolarjev! Tako je prav."

Potegnil jo je v tesno sobico in jo posedel na ozko posteljo.

"Ne glej me tako prestrašeno — saj se menda nisi pomehkužila — sicer pa vem, da mi kljub vsej svoji moderni demokratičnosti zdaj ne boš rekla Romeo."

Zasmejal se je in tudi ona se je trenutno zbrala.

"Danes najbrže res ne, ali ko te spet malo opitam, bodo pa znabit še druge Julije obračale glave v tvojo smer. Je že vse dobro, moj fant, da si le zdrav in živ in — pri meni!"

"Pri tebi, da, a povej, kaj boš počela z menoj, če tudi tu ne dobim kmalu kakega zaslužka?"

"Kaj neki, skrbela bom zate, dokler in kolikor bom mogla, medtem pa se bo kaj zaobrnilo, saj večno te razmere tudi ne morejo trajati."

"Lahko pa trajajo še dolgo."

"Pesimist! pusti to in pojdi z menoj. Nisem prišla debatirati o dolgosti krize in ti si menda tudi sit njene družbe, zato pustimo to in takoj, nobene besede več o depresiji, jaz imam sto dolarjev v poštni hranilnici, torej greva praznovati vesel popoldan."

"Zavidljivo povabilo, ljubica, a jaz ne morem takle s teboj."

Ozrla se je vanj in obenem ugledala svojo lastno refleksijo v ogledalu nad starinskim pre-

dalnikom. Skoro nepremostljiv kontrast se ji je pojavil pred očmi. Za hip je namršila žame-taste obrvi, se lahko vgriznila v rdeče ustnice ob misli, da sta bila nekoč tako čeden parček — in ta nekoč je bil samo deset mesecev dolgo dobo nazaj. . .

Ali zdaj ni časa za tužna premišljevanja. Z eno samo mislijo je prepodila zbirajoče se temne obleke.

"Kako ne moreš, do prve trgovine z oblekami boš že kako izdelal, ne da bi se pod težo inferijornih občutkov pogreznil pod tlak k počestni železnici. Kar pojdi, ko prideš izpod svojih in krojačevih rok, boš že kos gentlemana in ko se potem še dobro in pošteno naješ, boš brez dvoma že docela prebolel vse inferijorne občutke."

Ni se več obotavljal, pač pa se ji je pustil voditi kakor otrok. Prav nič ni čutil v sebi tiste radostne posedujoče zavesti, ki ga je nekdanj navdajala s ponosom, ko je stopal poleg nje. Zdaj ni bila njegova mikavna, brhka in mlada žena, bila je le dobra sestra, morda vdana sorodnica, zvesta prijateljica, vse to, a žena ne.

Močle sta hitela po ulici. Zdaj pa zdaj sta se nerodno zadela ob mimoidoče, kakor da nista hodila takole skupaj že celo večnost. Audrey je vedela, da je temu kriva Herbertova inferijornost.

"Saj pravim," je rekla razposajeno, "kaj in koliko imajo take ali take cunje opraviti s človekovo hojo na ulici."

"Misliš z mojo," ji je popra-

vil Herbert in se skušal brezbrizno smejeti.

"Pa naj bo s tvojo," mu je odvrnila smeje in ga potegnila pred izložbeno okno. "Vidiš, tu le imajo čedne in še dovolj cenene obleke, pojdiva notri."

Šla sta in se kmalu vrnila. Herbert je bil kakor prerojen v novi sivkasti obleki, ki je lepo pristojala njegovi vitki, a močni postavi. Njegove noge so tičale v novih čevljih in na glavi je nosil čisto novo pokrivalo.

"Pol milijona si že vreden, drugega pol pridobimo v bližnji bodočnosti in potem bova imela skupne vrednosti dva milijona — v zunanosti, poleg tega pa je stotak v poštni hranilnici še vedno nedotaknjen in jaz imam gotovo službico, naj se gre kriza solit za danes!"

Herbert se je ob teh besedah zagledal v svojo Audrey. Sedla sta bila na klopi v parku, da se odpočijeta in napravita nadaljne načrte za preostali del dneva, in tako se mu je nudila prva prava prilika, da jo je videl kakor je bila ob belem dnevu. Ob lepem, poznojesenskem dnevu, ki je dajal vsaj njeni zunanosti čarno-mehkobo lepoto, lepoto, kakršno so v starih dobrih časih čuvali za zidovi družinskih in zakonskih utrdb.

Da, v starih časih, ko so veljali moški za prehranitelje in poglavarje svojih družin, zdaj pa se vse na svetu tako čudno spreminja in nobena stvar, nobena novost se ne zdi več ljudem posebno presenetljiva. Vse sprejmejo kakor nekaj nezogibnega in samoobsebi razumljivega. Tudi on je tako sprejel nje-ne darove, darove te privlačne mlade ženske, ki sedi poleg njega in kadri cigareto, kakor da je bila rojena invzgojena milijonarka, pa je samo njegova žena — žena enega izmed petnajst milijonov ameriških brezposlecev.

In je to dejstvo prav nič ne moti v nobenem oziru. Z isto skrbnostjo kakor brezdolne milijonarke skrbi za svojo zunanost, skrbi poleg tega še zanj in si vrh vsega po prilikah nabira nadaljnega znanja in izobrazbe, ki jo naj še bolj usposobi za uspešno vračete dolžnosti moderne žene. Kakor da ji je treba! Osvo-bodila bi se vezi, ki jo veže z njim, pa bi se kmalu dobil kavalir, ki bi jo bil voljan zavarovati s trdnjšo utrdbo kot je to mogel on. On je sploh ni mogel šteti v nikakršnem oziru, čemu bi si torej jemal pravico do nje? Zaradi ljubezni, ki jo čuti do nje? S tem ji nalaga zgolj breme, ki jo vleče k tlem. Povedati ji mora to, povedati in razložiti, da bosta enkrat docela na

jasnem glede vsega — nase ne sme misliti, se bo že kako preril skozi življenje. Odločen se je zazrl v njen jasen obraz.

"Audrey."

"Hello, ali naj gremo?"

"Ne, ne, dokler ne spregovorim s teboj o nečem, ki mi že dolgo dela preglavice."

"Jeli kaj-prijaznejšega od mene?"

"Ah, Audrey, s teboj ni danes moč govoriti nič resnega in vendar imava pred seboj resne probleme, katere bodeva morala enkrat tako ali tako rešiti, in rešiti skupno. — Glej, ravnokar sem premišljeval —"

"O, že spet premišljevanje, saj mi zlezeš še v kak klošter, če te prepustim osamelosti, kar bi mi pa prav nič ne ugajalo, raje bi, če se že misliš posvetiti kakih stvari in veliki stvari, da greš med rdeče na vzhodno stran mesta, pa bom lahko hodila poslušat na vogale in ti bom poslala, kadar boš dobro oplazil požrešne kapitaliste. Tako po mojem, zdaj pa pojdiva."

Vstala je in mu gledala v oči s tistim nasmehom, ki je spremenil njeni očesi v bliščeči zvezdici.

"Poslušaj me, Audrey, kar ti imam povedati, se tiče predvsem tebe in tvoje bodočnosti, zato pusti me, da govorim. Vidiš, ljubica, kako se je vse spreminilo, včasih sva sanjala o lastni hišici, o ljubkem paru otrok itd., a se je vse zrušilo v nič in sva bila končno zadovoljna, da si nava napravila družine, kako stoji stvari sedaj, vidiš sama. Imaš moža, pa moraš služiti svoj — in zdaj tudi moj — kruh kot neodvisna ženska. Mene to boli, Audrey, jaz nočem biti breme na tvojih ramah — določno povedano, jaz ti svetujem, da se ločiš od mene —"

"To je bilo torej tisto premišljevanje!" Audreyne oči so zažarele v mežikajočem lesku hudomušnosti. "Docela neplodovita reč. Kako sem vendar mogla misliti, da boš spravil kaj pametnega skupaj, ko pa si končno samo svoje superijornosti oropan možki — možki, ki ga je sram, ker mu je žena potisnila v žep novce za obleko, čevlje, klobuk in za najnujnejše potrebe. Ha, ha! Koliko bolj bi bila ponosna, če bi stal na zaboji in bi argumentiral: 'Dol s kapitalisti, sodržavljani, ker so nas oropali pravice do dostojnega življenja, v boj, v revolucijo, sodržavljani.' No, takole te pa zares ne gledam posebno rada, zdiš se mi kakor razorožen vojniki, oni na zabojih so tudi še brezmočni, a delajo se vkljub temu, kakor da bodo vsak čas zrevolucionirali svet. Drži

se še ti, kakor da lastuješ nebotičnikov in zbij si iz glave tisto bedasto ločitev, saj me znaš in veš, da nisem tako spametna, da bi nesla tisti hrast hrast stotak kakemu odročniku, ko pa vem, da ga midva trebujeva zase. To je zdaj o tej zadevi, od moje in tvoji strani, zdaj pa se skaži gledalnika spremljevalca in me ljubi v gledališče — ako nimaš biža, ti jaz posodim par dolarjev."

Pogledala ga je od strani ujeta njegov spremenjen pogled par dolarjev do — well, do tje ne vrnem." Zasmejal se je zdravim smehom kakor v tistih časih, ko sta snovala načrte bodočnosti, ki je poginila, kot sta jo snovala, že v sanjembrijonu.

Tudi Audrey se je smeje "Si ozdravel zdaj?"  
"Docela, in da veš, v mojem bil skočil, če bi me res odročil od sebe. Ti moja sladka modna ženica, za legijon najljubših Viktorijank bi te ne ali veš da ne?"

"Kako pa bi bila moderna ne bi vedela," mu je odgovorila in se nalahko oprotila njegovi ga trdega objema: "V par sva in ljudje radi gledajo ljubljenca."

"Brigajo me ljudje, na dejal razposajeno in jo poljuba na ustnice. Smejoč se in majljena sama vase sta hitela parka v zopet novo življenje."

### Otroška

Silva in Slavko sta bila prva v cerkvi pri poroki. Strahno ma je bilo vse všeč, posebno ba, kar naslišati se je nista gla.

Ko sta šla potem z očkom mamom domov, ni bilo izpranja konca ne kraja.

"Ali sta se tudi vidva v cerkvi poročila?" je Slavko vprašal očka.

"Seveda!"

"In je bilo takrat tudi tako po kakor danes?"

"Seveda je bilo — še lepše Slavko je užaljeno naprašalo.

"Zakaj naju pa takrat ne vzela s seboj?"

### Še lepše!

Ondan je Cveba nahrnil v svojo hišnico:

"Lepo mi pazite na hišnico! Pravkar sem izvedel, da se mesece zahaja k naši kuhinjski vsak večer neki možki — vti o vsem tem nič ne veste!"

"Oprostite, gospod, da ne vedel, ne drž," se je jel opravičevati hišnik. "Mislim sem da hodi k vaši gospe!"

## Električni pralniki in gladilniki

# NA 14-DNEVNO PROSTO PREISKUŠNJO

Odjemalcem

Commonwealth Edison Co.



Brez da bi investirali le en cent, lahko rabite v vašem domu pralnik ali gladilnik za dva tedna. Naš strokovnjak Vam bo pokazal kako se rabi. Potem se odločite, ali želite obdržati ali ne.

POSEBNI ODPLAČILNI NAČRT  
Malo naplačilo takoj ostalo na Vaš mesečni električni račun

FEDERAL, ABC, THOR, CONLON, GRAYBAR

\$49<sup>50</sup> in več

Glavni stan električnih naprav za pralnice

Vsak predmet je dvojno zajamčen — od proizvajalca in od Edison Service. Vprašajte za naš ZAMENJEVALNI NAČRT pri vseh nakupih pralnikov za \$69.50 in več. Knjižica "Care of Clothes" brezplačno

## COMMONWEALTH EDISON ELECTRIC SHOPS

Downtown — 72 W. Adams St. — 132 So. Dearborn St. Telephone RAndolph 1200, Local 535

4362 Broadway 4211 W. Madison St. 4311 W. Madison Ave. 4311 W. Madison Ave. 4311 W. Madison Ave. 4311 W. Madison Ave. 4311 W. Madison Ave.

FEDERALNI KUPONI Z VSAKIM NAKUPOM

Vprašajte za naš lahki odplačilni načrt. Malo naplačilo pri nakupu, ostalo na mesečni odplačilo na Vaš električni račun. Za predmete kupljene na odplačilo, so cene nekoliko višje.